ROMÂNIA
ÎNALTA CURTE DE CASAŢIE ŞI JUSTIŢIE
SECŢIA DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ŞI FISCAL

Decizia nr. 6680 Dosar nr. 6120/2/2017

Şedinţa publică de la 10 decembrie 2020

Preşedinte:	Marius Ionel Ionescu	- judecător
	Gheza Attila Farmathy	- judecător
	Carmen Ilie	- judecător
	Anca Sterie	- magistrat asistent

S-a luat în examinare recursul formulat de Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii împotriva Sentinţei nr. 5088 din 20 decembrie 2017 a Curţii de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal.

La apelul nominal, făcut în şedinţă publică, a răspuns recurentul-reclamant Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii, prin consilier juridic ...., şi intimata-pârâtă Bucur (Neagu) Rodica, personal.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

Magistratul-asistent a prezentat referatul cauzei, învederând faptul că la dosar a fost depusă întâmpinare, care a fost comunicată.

Având cuvântul cu privire la cereri prealabile, recurentul-reclamant Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii, prin consilier juridic, menţionează faptul că alăturat întâmpinării, intimata a depus la dosarul cauzei şi un CD, care nu a fost comunicat recurentului-reclamant. Totodată arată că la judecarea fondului în faţa Curţii de Apel Bucureşti i s-a comunicat un CD, însă nu cunoaşte dacă acel CD are acelaşi conţinut.

La interpelarea instanţei, intimata-pârâtă Bucur (Neagu) Rodica arată faptul că CD-ul conţine întâmpinarea depusă la dosar, precizând că mai deţine un exemplar al acestui CD, pe care îl comunică în şedinţă publică reprezentantului recurentului-reclamant.

Totodată, intimata-pârâtă Bucur (Neagu) Rodica depune la dosarul cauzei concluzii scrise în format letric şi în format electronic pe CD, pe care le comunică şi reprezentantului recurentului-reclamant.

Nemaifiind cereri prealabile de formulat, Înalta Curte constată cauza în stare de judecată şi acordă cuvântul părţilor prezente asupra recursului dedus judecăţii.

Recurentul-reclamant Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii, prin consilier juridic, solicită admiterea recursului aşa cum a fost

formulat, cu consecinţa casării în tot a sentinţei recurate, admiterii acţiunii formulate şi constatării calităţii de colaborator al Securităţii a intimatei-pârâte.

În esenţă, consideră că este evident faptul că în speţă este incidentă denunţarea unor atitudini potrivnice regimului comunist, în sensul art. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 24/2008. Acest lucru rezultă neîndoielnic raportat la realităţile notorii din acea epocă, cunoscute şi în prezent, rezultă din practica amplă şi unitară raportat la această speţă a Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie şi a Curţii de Apel Bucureşti, această hotărâre fiind o excepţie, şi totodată rezultă acest lucru din adnotările ofiţerilor de securitate. Potrivit textului legal, ele nu mai sunt necesare pentru a demonstra faptul că aceste chestiuni denunţate se înscriu în sfera atitudinilor potrivnice regimului comunist, însă în prezenta speţă există această dovadă suplimentară, în sensul că însuşi ofiţerul de securitate, ofiţerul de legătură al intimatei, odată ce primeşte denunţul, notează foarte clar şi dincolo de orice interpretare că E.M., prescurtarea numelui persoanei denunţate, are manifestări necorespunzătoare din perspectiva poliţiei politice comuniste.

Astfel, legiuitorul nu solicită dovada faptului că autorităţile represive comuniste priveau atitudinea denunţată drept potrivnică regimului comunist, însă în speţă există şi această dovadă. Ca urmare a acestei constatări, ofiţerul de securitate a dispus noi măsuri intruzive împotriva persoanei denunţate. În mod greu de înţeles, faptul că urmare a denunţului primit, ofiţerul de legătură a dispus măsuri de verificare în consecinţă, constatând că este vorba despre o persoană care are manifestări potrivnice regimului comunist, este interpretat de instanţa de judecare a fondului în favoarea intimatei.

Aşadar, instanţa de fond a apreciat că tocmai faptul că s-au dispus noi verificări asupra persoanei denunţate demonstrează că nu este incidentă în speţă o atitudine potrivnică regimului comunist. Reprezentantul recuretului-reclamant consideră că dimpotrivă, dacă nu ar fi fost o atitudine potrivnică regimului comunist denunţată, atunci nu s-ar fi dispus niciun fel de măsură. Precizează astfel că era vorba despre o persoană care în mod repetat afirma că este nemulţumită de realităţile sociale ale epocii, şi anume de lipsa bunurilor de larg consum în magazinele alimentare, chestiuni care nu puteau fi discutate în public în acea perioadă, şi dacă cineva îşi manifesta nemulţumirea faţă de aceste realităţi, autorităţile taxau acea persoană, fiind notoriu faptul că astfel de atitudini erau taxate de autorităţi. Mai arată că intimata nu aducea la cunoştinţa securităţii faptul că în magazinele alimentare nu se găseau bunuri de larg consum, ci îşi manifesta nemulţumirea faţă de această realitate. Aceasta era chestiunea care nemulţumea securitatea, aşa cum rezultă din reacţia ofiţerului de securitate.

Legiuitorul nu cere ca aceste atitudini potrivnice denunţate să ducă în mod direct şi nemijlocit la repercusiuni, ci potrivit art. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 24/2008 se cere doar vizarea îngrădirii libertăţilor sau drepturilor fundamentale, în sensul că pe de o parte denunţătoarea din speţă trebuia să conştientizeze faptul că îl expune pe cel denunţat unor posibile consecinţe, apreciind că a conştientizat acest aspect raportat la realităţile notorii ale epocii, şi pe de altă parte, în mod obiectiv,

aceste denunţuri să aibă aptitudinea de a produce consecinţe negative, fiind evident acest aspect raportat la chestiunile notorii ale epocii şi raportat la reacţia ofiţerului de securitate. Prin urmare, condiţia pusă de legiuitor cu privire la vizarea îngrădirii unor libertăţi şi drepturi fundamentale nu este doar atinsă, ci, mai mult decât atât, este depăşită, întrucât s-a făcut proba concretă a reacţiei ofiţerului de securitate, care a dispus noi măsuri intruzive împotriva persoanei denunţate.

Totodată reiterează faptul că legiuitorul nu cere existenţa unei pluralităţi de atitudini potrivnice denunţate pentru a se constata calitatea de colaborator al securităţii, fiind suficientă şi o singură astfel de faptă denunţată. În acest sens citează Decizia nr. 1780/2011 a ICCJ, considerând că este nelegală soluţia primei instanţe, care a interpretat în favoarea intimatei o chestiune ce ar fi trebuit interpretată împotriva ei, şi anume faptul că urmare a denunţului s-au produs consecinţe.

Concluzionând, raportat la art. 488 alin. 1 pct. 8 din Codul de procedură civilă şi la art. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 24/2008, solicită admiterea recursului aşa cum a fost formulat, casarea în tot a sentinţei atacate, admiterea acţiunii formulate şi constatarea calităţii de colaborator al securităţii a intimatei-pârâte.

Intimata-pârâtă Bucur (Neagu) Rodica solicită respingerea recursului formulat ca nefondat, menţionând că a depus concluzii scrise la acest termen. Consideră că situaţia este aceeaşi ca acum 40 de ani.

La interpelarea instanţei cu privire la excepţia tardivităţii şi a lipsei de interes decurgând din faptul că intimata-pârâtă nu mai deţine funcţii politice, aceasta arată că la momentul sesizării Consiliului Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii, la debutul acţiunii, nu deţinea nicio funcţie politică, fiind numai o intenţie în acest sens.

La solicitarea instanţei cu privire la faptul dacă trebuia să deţină o astfel de funcţie politică pentru a fi cercetată, intimata-pârâtă arată că nu trebuia să deţină o funcţie politică. Mai mult, arată că la filele 18 şi 22, unde se insistă a fi un instrument al securităţii de la acea vreme, apar două nume, respectiv Bianca şi Roxana. S-au făcut nenumărate presiuni asupra celor de la acel moment, în a informa, în a pune pe hârtie orice date mărunte, însă arată intimata-pârâtă că niciodată nu a participat şi nu a făcut poliţie politică, în sensul că toate referatele le erau impuse.

Din materialul probator se mai poate observa faptul că la nivelul anului 2008 intimata-pârâtă a întrerupt activitatea, angajându-se de la ODCD la Ministerul Minelor, unde nu a fost reactivată, şi a fost terorizată prin încercări de a o implica în acte de securitate.

Având cuvântul în replică cu privire la pretinsa inadmisibilitate şi la pretinsa lipsă de interes, recurentul-reclamant Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii, prin consilier juridic, arată că această chestiune a fost dezlegată corect de prima instanţă, relevant fiind faptul că intimata-pârâtă a candidat la funcţia de senator al României, ceea ce obliga la verificarea ei din

oficiu, potrivit art. 3 şi art. 5 din O.U.G. nr. 24/2008, neavând relevanţă momentul sesizării instanţei.

Înalta Curte, cu aplicarea dispoziţiilor art.394 Codul de procedură civilă, declară dezbaterile publice închise şi reţine cauza în pronunţare.

ÎNALTA CURTE,

Asupra recursului de faţă;

Din examinarea lucrărilor din dosar, constată următoarele:

I. Circumstanţele cauzei

1. Obiectul cererii de chemare în judecată

Prin cererea de chemare în judecată înregistrată sub nr. 6120/2/2017 pe rolul Curţii de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a Contencios Administrativ şi Fiscal, reclamantul Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii, în contradictoriu cu pârâta Bucur (fostă Neagu) Rodica a solicitat constatarea calităţii pârâtei de colaborator al securităţii.

1.2. Soluţia primei instanţe

Prin Sentinţa nr. 5088 din 20 decembrie 2017, Curtea de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal a respins acţiunea formulată de reclamantul CONSILIUL NAŢIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂŢII, în contradictoriu cu pârâta BUCUR RODICA (NEAGU), ca neîntemeiată.

1.3. Calea de atac exercitată în cauză

Împotriva sentinţei pronunţată de instanţa de fond, reclamantul CONSILIUL NAŢIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂŢII a formulat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea sentinţei recurate Şi, în rejudecare, admiterea acţiunii şi reţinerea calităţii de colaborator al Securităţii, în ceea ce-o priveşte pe Bucur Neagu Rodica.

În opinia recurentului, prima instanţă a respins acţiunea formulată de reclamantul CNSAS, încălcând şi aplicând greşit prevederile art. 2 lit. b din O.U.G. nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar şi deconspirarea Securităţii, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 293/2008. Atât timp cât nu a ţinut seama de realităţile regimului totalitar comunist, Sentinţa atacată este rezultatul încălcării şi aplicării greşite a prevederilor art. 2 lit. b din O.U.G. nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar şi deconspirarea Securităţii, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 293/2008.

Interpretarea dată acestor prevederi de considerentele Sentinţei atacate este, în opinia recurentului-reclamant, eronată, atrăgând incidenţa art. 488 alin. 1 punctul 8 din Noul Cod de Procedură Civilă.

Prin urmare, atât timp cât Sentinţa atacată nu a observat îndeplinirea condiţiilor necesare pentru reţinerea calităţii de colaborator al Securităţii, această Sentinţă este rezultatul încălcării şi aplicării greşite a prevederilor art. 2 lit. b din

O.U.G. nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar şi deconspirarea Securităţii, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 293/2008. Interpretarea dată acestor prevederi de considerentele Sentinţei atacate este eronată, atrăgând incidenţa art. 488 alin. 1 punctul 8 din Noul Cod de Procedură Civilă.

De asemenea, subliniază recurentul că legiuitorul nu cere existenţa unei pluralităţi de informări adresate Securităţii, care să îndeplinească standardele definiţiei legale, fiind suficient şi un singur astfel de caz, pentru reţinerea calităţii de colaborator al Securităţii.

II. Soluţia instanţei de recurs

Analizând actele şi lucrările dosarului, sentinţa recurată în raport de motivele de casare invocate, Înalta Curte constată că recursul declarat de reclamant este fondat, pentru motivele ce se vor arăta în continuare.

Pe fondul recursului, instanţa de control judiciar reţine că soluţia primei instanţe este expresia interpretării şi aplicării eronate a prevederilor legale în raport cu starea de fapt rezultată din probele administrate în procedura judiciară.

Înalta Curte, în acord cu prima instanţă, apreciază că în speţă sunt întrunite condiţiile cumulative impuse de art. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 24/2008 pentru a se putea constata calitatea recurentului-pârât de colaborator al Securităţii:

1) să furnizeze informaţii, precum note şi rapoarte scrise, către lucrătorii Securităţii;

2) prin acele informaţii să se denunţe activităţi sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist;

3) furnizarea informaţiilor să vizeze îngrădirea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului.

Din actele şi lucrările dosarului rezultă întrunirea primei cerinţe legale, respectiv furnizarea de către intimata-pârâtă organelor de securitate a unor informaţii privind activităţi sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist.

Este dincolo de orice dubiu că se încadrează în categoria atitudinilor potrivnice regimului comunist nemulţumirile persoanei denunţate îndreptate împotriva regimului comunist care impusese lipsuri şi restricţii, dintre care cea mai gravă era penuria alimentară - la care făcea referire explicită persoana denunţată de intimată.

Este evident că asemenea comentarii legate de lipsa alimentelor reprezintă atitudini potrivnice regimului totalitar comunist. De astfel, este de notorietate faptul că, anii 80 au fost guvernaţi de o politică restrictivă în toate domeniile, inclusiv cel alimentar.

Astfel, înscrisurile existente la dosarul cauzei dovedesc că intimata denunţa o evidentă atitudine potrivnică regimului comunist.

Din sfera atitudinilor potrivnice regimului făcea parte exprimarea oricărei nemulţumiri legate de nivelul de trai. Era de neconceput ca o astfel de nemulţumire să poată fi exprimată în presa scrisă, radio, televiziune sau în cadrul unor reuniuni oficiale. Dacă era exprimată într-un cerc restrâns şi ajungea la cunoştinţa autorităţilor, o atare nemulţumire putea atrage repercusiuni asupra celui care o exprima.

În acest sens, Înalta Curte apreciază că art. 2 lit.b din OUG nr.24/2008 are în vedere atitudinile şi activităţile potrivnice regimului totalitar comunist, respectiv

cele apreciate ca atare de către acest regim, întrucât caracterul abuziv al acestuia s-a manifestat, în principal, tocmai prin considerarea ca potrivnice şi combaterea anumitor acţiuni fireşti într-o societate normală, democratică.

De asemenea, informaţiile oferite de către intimata-pârâtă trebuie apreciate în contextul şi în conjunctura acelei perioade care genera penuria de alimente ce a avut urmări, fiind de notorietate că anii '80 au fost guvernaţi de o politică restrictivă în toate domeniile, inclusiv în cel alimentar.

Înalta Curtea constată că şi cea de-a doua condiţie legală, prevăzută de art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008, este îndeplinită în cauză, condiţie care se referă la vizarea încălcării unor drepturi fundamentale şi nu neapărat încălcarea propriu-zisă a acestor drepturi, în sensul că intimata ar fi trebuit să conştientizeze posibilele urmări ale informaţiei furnizate. Şi această condiţie este îndeplinită, întrucât este exclus ca intimata să nu fi realizat faptul că, odată ce furniza o astfel de informaţie, asupra persoanei la care se referea în denunţul său urma de obicei să se desfăşoare o acţiune de investigare din partea Securităţii, ori o înăsprire a formelor de supraveghere, dacă persoana în cauză era deja urmărită. Această acţiune de investigare presupunea cel puţin încălcarea dreptului la viaţă privată (prevăzut de art. 17 din Pactul Internaţional privind Drepturile Civile şi Politice), prin căutarea şi obţinerea de noi informaţii despre cel denunţat, fără acordul acestuia.

Instanţa de control judiciar apreciază că, pentru corecta soluţionare a cauzei, este relevant faptul că informaţiile furnizate de intima-pârâtă au vizat îngrădirea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului, iar pentru ca o persoană să fie încadrată în categoria colaboratorilor poliţiei politice, nu este necesar ca activitatea acesteia să fie adus efectiv atingere drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului, fiind suficient ca ea să fi fost îndreptată împotriva acestor drepturi şi libertăţi şi să fi fost de natură, aptă să le aducă atingere, cerinţă îndeplinită în cauză, după cum s-a demonstrat anterior.

În concluzie, Sentinţa recurată este rezultatul încălcării şi aplicării greşite a prevederilor art. 2 lit. b din O.U.G. nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar şi deconspirarea Securităţii, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 293/2008.

III. Temeiul legal al soluţiei adoptate în recurs

Pentru considerentele expuse, nefiind incident motivul de casare prevăzut de art. 488 alin. (1) pct. 8 din Codul de procedură civilă, republicat, în temeiul dispoziţiilor art. 20 din Legea nr. 554/2004 şi art. 496 alin. (1) din Codul de procedură civilă, republicat, Înalta Curte va dispune admiterea recursului formulat de Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii împotriva Sentinţei nr. 5088 din 20 decembrie 2017 a Curţii de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal, va casa sentinţa recurată şi în rejudecare va admite acţiunea şi va constata calitatea reclamantei de colaborator al Securităţii.

PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
DECIDE:

Admite recursul formulat de Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii împotriva Sentinţei nr. 5088 din 20 decembrie 2017 a Curţii de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal.

Casează sentinţa recurată şi în rejudecare admite acţiunea şi constată calitatea reclamantei de colaborator al Securităţii.

Definitivă.

Pronunţată în şedinţă publică astăzi, 10 decembrie 2020.

JUDECĂTOR, M. I. Ionescu

JUDECĂTOR, G. A. Farmathy

JUDECĂTOR, C. Ilie

MAGISTRAT ASISTENT, A. Sterie

Red.Tehnored.4 ex AS

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREŞTI
SECŢIA Contencios admin. şi fiscal
Prezenta copie, fiind conformă cu originalul aflat în dosarul acestei instanţe Nr. 6120/2/2017 se legalizează de noi.
GREFIER ŞEF,

S-a anulat chitanţa/foaia de vărsământ Nr. .... scutit taxa ......în sumă de .... lei
GREFIER ŞEF,

Definitivă